

Klagenemnda for offentlige anskaffelser

Saken gjelder: Ulovlig tildelingskriterium

Innklagede gjennomførte en åpen tilbudskonkurranse for anskaffelse av en gravemaskin. Klagers anførsel om at innklagede hatt brutt regelverket ved ikke å vekte miljøkriteriet 30 prosent da det ble foretatt en etterfølgende vektning av kriteriene, førte ikke frem.

Klagenemndas avgjørelse 7. mars 2025 i sak 2024/1935

Klager: NASTA AS

Innklaget: Kirkelig fellesråd i Trondheim

Klagenemndas medlemmer: Bjørn Berg, Hallgrim Fagervold og Sverre Nyhus

Bakgrunn:

- (1) Kirkelig fellesråd i Trondheim (heretter *innklagede*) lyste 18. oktober 2024 ut en åpen tilbudskonkurranse for anskaffelse av en gravemaskin. Anskaffelsens verdi var ikke angitt i konkurransegrunnlaget. Tilbudsfristen var 1. november 2024.
- (2) I konkurransegrunnlaget punkt 4, kravspesifikasjonen, fremgikk det at motor måtte tilfredsstillende «*stage 5 utslippskrav og være godkjent for å benytte HVO 100 biodiesel*».
- (3) I punkt 5 var tildelingskriteriene angitt:
«I denne konkurransen prioriterer oppdragsgiver følgende tildelingskriterier:
  - 1) *Pris (fritt levert på lokasjon Tilfredshet)*
  - 2) *Kvalitet (herunder bl.a ergonomi, responstid, støynivå, svingkraft og beltekraft)*
  - 3) *Miljø (leverandørens miljøbeskrivelse)*»
- (4) Innklagede mottok tilbud fra fem leverandører, herunder NASTA AS (heretter *klager*) og Hesselberg AS.
- (5) Etter tilbudsfristen, i forbindelse med evalueringen, ble tildelingskriteriene vektet slik at pris fikk 70 prosent vekt, kvalitet 20 prosent og miljø 10 prosent.
- (6) Kontrakt ble tildelt Hesselberg AS (heretter *valgte leverandør*) 25. november 2024.
- (7) Det fremgikk av anskaffelsesprotokollen:

«2.1 Pris

Det skilte 155' fra den billigste maskinen til den dyreste.

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

2.2 Kvalitet

Under tildelingskriteriet kvalitet ble det vurdert støynivå, responstid, ergonomi stol, svingkraft og beltekraft. Alle tilbyderne tilfredsstilte kravspesifikasjonen, men to tilbydere kunne ikke oppgi beltekraft og én av disse heller ikke svingkraft. Tilbydere ble ikke avvist, men fikk 0 poeng på disse punktene. Responstiden var fra 2t og oppover til én arbeidsdag. Dette tidsspennet ble vurdert som godt nok. Den stilleste førerhytta var oppgitt til 74 dB. Her la vi inn et poengtrekk pr økning i nivået på dB.

2.3 Miljø

Ettersom det var satt krav til gravemaskina at den skulle være stage 5 og egnet for bruk av HVO 100, var miljø som tildelingskriterium satt til 10 %. Poenggivningen ble gitt ut fra tilbyderes miljøbeskrivelse.

En av tilbyderne hadde en svært bra miljøbeskrivelse. En annen var svært dårlig. Noen var miljøtårnsertifisert, andre var i gang, mens noen ikke hadde noen slik sertifisering.»

(8) Poengene ble gitt som følger:

Total vektning	Rosendal	Hymax	Hesselberg	Nasta	Entrack
Poeng fra skjema for pris	64,3	59,56	70,00	58,61	68,38
Poeng fra skjema for kvalitet	18,40	18,00	17,80	19,60	18,00
Poeng fra skjema for miljø	3,00	2,50	0,00	9,50	1,00
Poengscore til sammenstillingsskjema	85,74	80,06	87,80	87,71	87,38

(9) Kontrakt ble inngått med valgte leverandør.

(10) Saken ble brakt inn for Klagenemnda for offentlige anskaffelser 4. desember 2024.

(11) Nemndsmøte i saken ble avholdt 4. mars 2025.

Anførsler:

Klager har i det vesentlige anført:

(12) Innklagede har brutt regelverket ved ikke å vekte tildelingskriteriet miljø med 30 prosent. Når innklagede valgte å vekte tildelingskriteriene, gjelder regelen om at miljø skal vektet minst 30 prosent. Det er ikke gitt noen begrunnelse i konkurransegrunnlaget for at

miljøkrav i kravspesifikasjonen kan erstatte miljøkrav som tildelingskriterier. Hvis miljøkriteriet var vektet 30 prosent ville klager vunnet konkurransen.

- (13) Dersom valgte leverandør ikke kan levere i tide, tilsier ordlyden i kravspesifikasjonen at kontrakt skal signeres med nummer to i konkurransen.

Innklagede har i det vesentlige anført:

- (14) Innklagede har fulgt forskriften § 7-9 tredje ledd og angitt tildelingskriteriene i prioritert rekkefølge, med klima- og miljøhensyn blant de tre høyest prioriterte. For evalueringsformål ble det senere fastsatt en vekting for hvert av tildelingskriteriene. Når innklagede ved kunngjøringstidspunktet bare har valgt å angi kriteriene i prioritert rekkefølge, kan det ikke være krav om at miljøkriteriet må vektes minst 30 prosent. I så tilfelle ville regelen i tredje ledd om prioritert rekkefølge miste sitt innhold, ettersom oppdragsgivere nær sagt alltid ved evalueringen må forholde seg til en vekting. Klagen må derfor avvises, subsidiært forkastes.

Klagenemndas vurdering:

- (15) Klager har deltatt i konkurransen, og har saklig klageinteresse, jf. forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelser § 6. Klagen er rettidig. Konkurransen gjelder kjøp av gravemaskin som er en vareanskaffelse. Anskaffelsens verdi er ikke estimert i konkurransegrunnlaget, men høyeste pris i tilbudene var 1 108 000 kroner. I tillegg til lov om offentlige anskaffelser 17. juni 2016 nr. 73 følger anskaffelsen forskrift om offentlige anskaffelser 12. august 2016 nr. 974 del I, jf. forskriften §§ 5-1 og 5-3.
- (16) Klagenemnda skal i det følgende ta stilling til om innklagede har brutt anskaffelsesforskriften § 7-9 ved ikke å vekte tildelingskriteriet «Miljø» med 30 prosent.
- (17) Anskaffelsesforskriften § 7-9 er en alminnelig bestemmelse lagt til del I av forskriften, som gjør seg gjeldende for alle anskaffelser omfattet av forskriften, jf. § 5-1 (1). Formålet med bestemmelsen er å redusere anskaffelsens samlede klimaavtrykk eller miljøbelastning, jf. § 7-9 (1).
- (18) Det følger av § 7-9 (2) at oppdragsgiver «skal vekte klima- og miljøhensyn med minimum tretti prosent». Videre fremgår det av tredje ledd at der oppdragsgiver angir tildelingskriteriene i prioritert rekkefølge, «bør klima- og miljøhensyn være blant de tre høyest prioriterte».
- (19) Innklagede har i konkurransegrunnlaget angitt tildelingskriteriene i prioritert rekkefølge, uten vekting, med miljø som tredjeprioritet. Det er ikke tvilsomt at innklagede dermed har oppfylt «bør»-kravet i tredje ledd. Spørsmålet er om innklagede, da innklagede valgte å vekte kriteriene under evalueringen, var forpliktet til å vektlegge miljøkriteriet 30 prosent. Innklagede valgte som en del av evalueringen å vekte miljøkriteriet med 10 prosent.
- (20) Bestemmelsene i § 7-9 er plassert i forskriften del I. Dette kan isolert sett tilsi at regelen i andre ledd gjelder generelt for del I-anskaffelser. I del I anskaffelser er det imidlertid ikke noe krav om at tildelingskriteriene vektes. I høringsnotatet til den aktuelle forskriftsbestemmelsen fremgår følgende:

«Forslagets andre punktum stiller uttrykkelig krav om minimum 30 prosent vekting av miljøhensyn. For at offentlige oppdragsgivere skal kunne oppfylle kravet, må

anvendelsesområdet til bestemmelsen avgrenses til de anskaffelsene hvor oppdragsgiver etter regelverket for øvrig er forpliktet til å angi tildelingskriterienes relative vekt. Krav til å angi tildelingskriterienes relative vekt er gitt i anskaffelsesforskriften del III (over EØS-terskelverdi) og forsyningsforskriften del II (over EØS-terskelverdi). For anskaffelser som følger f.eks. anskaffelsesforskriften del I og del II, forsyningsforskriften del I og konsesjonskontraktforskriften, er det ikke krav om å angi eller å bruke vekting av tildelingskriterier, og kravet vil ikke gjelde der.»

- (21) Selv om bestemmelsen fikk en noe annen ordlyd enn foreslått i høringsnotatet, må det være klart at dette utgangspunktet fortsatt gjelder. Tilsvarende er lagt til grunn i klagenemndas sak 2024/639, avsnitt 21 og DFØs veileder til regler om klima- og miljøhensyn punkt 3.6.
- (22) I DFØs veileder legges det videre til grunn at reglene i andre og tredje ledd gjelder dersom oppdragsgiver «*velger å oppgi tildelingskriterier med relativ vekt eller i prioritert rekkefølge. Det vil si at oppdragsgiver i så fall må følge reglene om minimum 30 prosent vekting eller å angi klima- og miljøhensyn blant de tre høyeste prioriterte.*» Dette var tema i klagenemndas sak 2024/639, hvor det i avsnitt 22 ble uttalt at § 7-9 (2) forplikter «*enhver offentlig oppdragsgiver som vokter tildelingskriteriene*». Den nevnte saken gjaldt imidlertid et tilfelle der oppdragsgiver hadde valgt å oppgi vekting av tildelingskriteriene allerede i konkurransegrunnlaget.
- (23) I denne konkurransen har oppdragsgiver som nevnt valgt å ikke angi vektingen av tildelingskriteriene i konkurransegrunnlaget. Etter forskriften del I er det heller ikke krav til slik vekting. Oppdragsgiver har likevel valgt å angi tildelingskriteriene i prioritert rekkefølge med klima- og miljøhensyn som ett av de tre høyest prioriterte, i samsvar med «*bør*»-kravet i forskriften § 7-9 (3). Nemnda kan ikke se at § 7-9 da stiller særskilte krav til *etterfølgende* vekting av tildelingskriteriene i et slikt tilfelle. I forlengelsen av dette bemerkes at forskriften del I er ment å være en forenklet prosedyre, hvor man bør ha faste holdpunkter for å oppstille særskilte prosedyrekrav, jf. blant annet NOU 2014:4 side 61.
- (24) Innklagede har dermed ikke brutt forskriften § 7-9 (2) ved ikke å vekte miljøkriteriet 30 prosent.
- (25) Ettersom innklagede har inngått kontrakt med valgte leverandør og kansellering ikke har vært aktuelt, behandles ikke klagers anførsel om at innklagede var forpliktet til å signere med klager, gitt at valgte leverandør ikke kunne levere i tide.

Konklusjon:

Kirkelig fellestråd i Trondheim har ikke brutt anskaffelsesregelverket.

For Klagenemnda for offentlige anskaffelser,

Hallgrim Fagervold

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

